

נעשה אדם

רוזא דשבת

גמ' שבת י:

ואמר רבא בר מהכיה אמר רב חמא בר גורייא אמר רב הונתן מהנה לחבירו צריך להודיעו שנאמר לדעת כי אני ה' מקדשכם תניא נמי הבי לדעת כי אני ה' מקדשכם אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה מהנה טוביה יש לי בבית גינוי ושבת טמה ואני מבקש ליתנה לישראל לך ויהודים

Raba bar Mehasia also said in the name of R. Hama b. Goria in Rav's name: If one makes a gift to his neighbour, he must inform him [beforehand], as it is written, that ye may know that I the Lord sanctify you: It was taught likewise: That you may know that I the Lord sanctify you: The Holy One, blessed be He, said to Moses, I have a precious gift in My treasure house, called the Sabbath, and desire to give it to Israel; go and inform them.

משלוי דבר'

כִּי כָּזֹו טוֹב נָתַתִּי לְכֶם תַּرְתַּחֵל אֶל הַעֲשָׂוֹן:

For I gave you good teaching; forsake not My instruction.

בראשית א:ל"א-ב"ג:

וירא אלקים את כל אשר עשה והזה טוב מאר ויהי ערב ויהי בקר יום השישי: ויכלו השמים והארץ וככל צבאים: ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה ושבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה: ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלקים לעשותות:

And God saw all that He had made, and behold it was very good, and it was evening and it was morning, the sixth day. Now the heavens and the earth were completed and all their host. And God completed on the seventh day His work that He did, and He abstained on the seventh day from all His work that He did. And God blessed the seventh day and He hallowed it, for thereon He abstained from all His work that God created to do.

שמות ט"ז:ב-כ"ז

ויהי ביום השישי לקטיו ליום משנה עני הEMBER לאזיד ויבאו כל נשייא הערדה ויגידו למשנה: ויאמר אליהם הוא אשר דבר ה' שבתון שבת קדש לה בזור את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בישלו ואת כל העדר הניזו לכם למשמרת עדר הבקר: ויניזו אותו עד הבקר כאשר צהה משיח ולא הבאייש ורפהה לא הדיטה בו: ויאמר משה אלאכתו היום כי שבת היום לה היום לא תמצאה בשרה: ששית ימים תקלחתו וביום השביעי שבת לא יהיטה בו: ויהי ביום השביעי יצאו בן העם ללקט ולא בזאו:

It came to pass on the sixth day that they gathered a double portion of bread, two omers for [each] one, and all the princes of the community came and reported [it] to Moses. So he said to them, That is what the Lord spoke, Tomorrow is a rest day, a holy Sabbath to the Lord. Bake whatever you wish to bake, and cook whatever you wish to cook, and all the rest leave over to keep until morning. So they left it over until morning, as Moses had commanded, and it did not become putrid, and not a worm was in it. And Moses said, Eat it today, for today is a Sabbath to the Lord; today you will not find it in the field. Six days you shall gather it, but on the seventh day [which is the] Sabbath on it there will be noneit came about that on the seventh day, [some] of the people went out to gather [manna], but they did not find [any].

שמות כ'ח-י"א

זכור את יום השבת לקדשו: ששית ימים תעבד ועשית כל מלאכתה: ויום היעידינו שבת לה אלקיך לא תעשה כל מלאכה אתה וביך ובתך עבדך ואmortך ובהמתר וגרך אשר בשעריך: כי

**שְׁשָׁת יְמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמְיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֶת הַיּוֹם וְגַם בַּיּוֹם הַשְׁבִּיעִי עַל כֵּן
בָּרָךְ ה' אֶת יוֹם הַשְׁבִּיעִי וַיְקַדֵּשׁוּהוּ:**

Remember the Sabbath day to sanctify it. Six days may you work and perform all your labour, but the seventh day is a Sabbath to the Lord, your God; you shall perform no labour, neither you, your son, your daughter, your manservant, your maid-servant, your beast, nor your stranger who is in your cities. For [in] six days the Lord made the heaven and the earth, the sea and all that is in them, and He rested on the seventh day. Therefore, the Lord blessed the Sabbath day and sanctified it.

שמות ל'א:י"ב-י"ז

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה קְلֹא מִאֶמֶר: וְאַתָּה דָבָר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי אָמָר אֶת שְׁבָתִי תִּשְׁמַרְוּ כִּי אָמָר הָא
בֵּין וּבֵיןיכֶם לְדָרְתֵיכֶם לְדָעַת כִּי אָנִי ה' מֶקְדְּשָׁכֶם: וְשִׁמְרָתֶם אֶת הַשְׁבָתֶה כִּי קָדְשׁ הָא לְכֶם
מִזְכְּלִיקָה מוֹת יִבּוּת כִּי כָל הַשְׁבָתֶה בַּת מֶלֶאָכָה וְגַכְרִתָה הַזְּפָשׁ הָהּוּא מִקְרָב עַמִּיָּה: שְׁשָׁת יְמִים עָשָׂה
מֶלֶאָכָה וּבַיּוֹם הַשְׁבִּיעִי שְׁבָתֶה שְׁבָתוֹן קָרְשׁ לְהָא כָל הַעֲשָׂה מֶלֶאָכָה בַּיּוֹם הַשְׁבָתֶה מוֹת יוֹמָה: וְשִׁמְרָוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְׁבָתֶה לְעַשׂוֹת אֶת הַשְׁבָתֶה לְדָרְתֵיכֶם בְּרִית עָוֹלָם: בֵּין וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמָר הָא
לְעַלְםָכֶם כִּי שְׁשָׁת יְמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמְיִם וְאֶת הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְׁבִּיעִי שְׁבָתֶה וַיְנַפְּשָׁ:

The Lord spoke to Moses, saying: "And you, speak to the children of Israel and say: 'Only keep My Sabbaths! For it is a sign between Me and you for your generations, to know that I, the Lord, make you holy. Therefore, keep the Sabbath, for it is a sacred thing for you. Those who desecrate it shall be put to death, for whoever performs work on it, that soul will be cut off from the midst of its people. Six days work may be done, but on the seventh day is a Sabbath of complete rest, holy to the Lord; whoever performs work on the Sabbath day shall be put to death.' Thus shall the children of Israel observe the Sabbath, to make the Sabbath throughout their generations as an everlasting covenant. Between Me and the children of Israel, it is forever a sign that [in] six days The Lord created the heaven and the earth, and on the seventh day He ceased and rested."

ר' פסוק יג

וְהַתָּה לְכָל הָל כַּנִּי יְקַלְלָל – וְהַתָּה לְעַנְפָּקָלְתִּיךְ לְזַוְּחַס עַל מְלֹאַכָּת הַמְּזָכָן הָל יְקַל כַּנְעִינָךְ לְדַחֲוֹת לְתָת
הַקְּצָנָה מִפְנֵי לְוֹתָה לְעַנְפָּקָלְתִּיךְ: הָל לְמִצְטָה מִצְמָכוֹ – לְעַנְפָּקָלְתִּיךְ לְלַעֲפִין וּזְלִיזָן כְּזַלְיזָות כְּמַלְאָכָה קָצָה הָל
תְּלַחַת מִפְנֵי כָל הַכָּזֵן וְלֹכְדֵן מִיעוּטִין לְמַעַט צַדְתָּה מִמְלֹאַכָּת הַמְּזָכָן: כִּי לְוֹת סָוִה כַּנִּי וְצַדְנִיכָּס – לְוֹת גְּדֹלָה
הַיּוֹם בַּיּוֹנוֹ קְנַחַלְתִּיךְ בְּכָס בַּגְּנָחִילִי לְכָס הַתּוֹס מְנוּחָתִי לְמִנוּחָה: לְלַעַת – הַלְוֹמָות כָּה כִּי הָנִי ה' מִקְדְּסָכָס:

And you, speak to the children of Israel: But [as for] you, although I have mandated you to command them [the Israelites] concerning the work of the Mishkan, do not let it seem to you that you may easily set aside the Sabbath because of that work.

Only keep My Sabbaths!: Although you will be rushed to perform the work [of the Mishkan] quickly, the Sabbath shall not be set aside because of it. All instances of *ach* and *rak* [imply limitations, i.e.,] are exclusive, to exclude the Sabbath from the work of the Mishkan.

For it is a sign between Me and you: It is a sign of distinction between us that I have chosen you, by granting you as an inheritance My day of rest for [your] rest.

to know: [So that] the nations [should know] that I, the Lord, sanctify you.

אוֹר הַחַיִם שָׁמוֹת ל'א:ט'ז

... עַד יַרְצָה עַל דָּרְךָ אֶמְרָו (בראשית ל'ז י"א) וְאַבְיוֹ שָׁמַר אֶת הַדָּבָר פִּירּוֹש מִתְהִינָן וְמַצְפָה מִתְיִבָא, וְהַכּוֹנָה בָזָה
לְצֹוֹת שֶׁלֹּא יְהִי הַשְׁבָתֶה כָּדָבָר טוֹרָה לְצִדְמַנְיָה מִלְאָכָת הַרְצָוֹן וְמַצְוֹא הַחֲפִץ אֶלָא צְרִיכִין לְשָׁמֹוח בָו בְשִׁלְמִימּוֹת הַרְצָוֹן
וְחַפֵץ בְּדָבָר וְתִמְדֵז יְהִי מִתְהִינָן וְמַצְפָה מִתְיִבָא, וְאֶמְרָו לְעַשׂוֹת אֶת הַשְׁבָתֶה לְשָׁלֹול הַכּוֹנָה כְּחַפֵץ מִצְוֹת הַשְׁבָתֶה
לְמַרְגּוֹעַ הַגּוֹף וְלְעָוֹג אֲשֶׁר יַתְעַגֵּן אֶל לְצִדְעַת מִצְוֹת הַשְׁבָתֶה וְלֹא לְתִכְלִית הַמְוֹרְגּוֹשָׁות:

The meaning of the word *veshomru* may also follow the meaning of the word in Genesis 37:11 where Jacob is described as awaiting the realisation of Joseph's dream and the word chosen by the Torah is *veshamar*. In our context the Torah means that the Sabbath should not be considered as a burden, because many activities are prohibited on that day, but that it should be eagerly awaited and looked forward to. The words *laasos es hashabbos* are designed to counter the prevailing perception that the Sabbath is a day on which one is passive, rests up and treats it as a day in which to indulge one's laziness. The basic purpose of the Sabbath is not to provide physical rest for the body but to **actively** fulfil the various commandments associated with the Sabbath.

עַד יַרְצָה עַל דָּרְךָ אֶמְרָמ ז"ל (יומָא פ"א) שְׁצִירָךְ לְהַוְסִיף מְחוֹל עַל הַקּוֹדֶשׁ וְלֹא לִימְנַעַ מִלֶּאָכָה אַחֲר שִׁגְיָע וַיְתַנוּצֵץ
יְמִם הַשְׁבָתֶה אֶלָא צְרִיךְ לְהַכִּין עַצְמוֹ בְקָדְשָׁת שְׁבָת וַיַּצֵּא כְתָהן לְקַרְאָת כָּלָה וַיְהִי יֹשֵׁב וְמַשְׁמַר עַד שְׁגִיעַ הַשְׁבָתֶה
לְעַשׂוֹתוֹ פִּירּוֹש לְקַיִם מִעְשִׁים הַצְּרִיכִין בָו. עַד יַרְצָה בְאֶמְרָו לְעַשׂוֹת אֶת הַשְׁבָת כִּי מִה שְׁמוֹסִיף מְחוֹל עַל הַקּוֹדֶשׁ
יִסְכִּים ה' לְקַרְוֹתָו שְׁבָת וּנְמַצֵּא זֶה הָאִישׁ עֹשֶׂה שְׁבָת מִמְשׁ כִּי שְׁעוֹת מִיּוֹם ו' וְגַם שְׁעוֹת מִיּוֹם א' שֶׁהָם חֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
עוֹשִׂים אָתָם שְׁבָת:

The wording may also allude to what we have learned in Yoma 81 that one must add from the week-day to the Sabbath, i.e. that we do not commence the Sabbath only at sundown but that we light candles, abstain from forbidden activities already some time prior to sundown in order to demonstrate how welcome the Sabbath is for us. This additional time demanded by the Rabbis based on this verse includes the exhortation to prepare for the Sabbath not after it has commenced but one bathes

himself, dresses himself etc all before sunset on Friday. Similarly one does not conclude the Sabbath the minute that three starts become visible in the sky, but one adds some minutes to demonstrate that one does not wish to get rid of the Sabbath as one would get rid of a burden, i.e. at the first possible opportunity. G-d expresses His willingness to also dignify the extra hours or minutes the Israelites add to the Sabbath of their own volition with the name 'Sabbath'.

עוד ירצה על דרך אומרים ז"ל (ב"ד פ"א) אמרה שבת לפני הקדוש ברוך הוא לכלם נתה בן זוג ולי לא נתה בן זוג אמר לה הרי ישראל וכו' ע"כ, הנה כי השבת הסר פרט א' מפרט השלימות ותיקונו הוא על ידי שישראלו שישראל, והוא אומרו ושמרו בני ישראל את השבת, מה טעם לעשות את השבת לשון תיקון שבזה יתוקן מעשהו של שבת ונמצא לו בן זוג:

The verse may also reflect a conversation between the Sabbath and G-d reported in Bereishis Rabba 11:8 according to which the Sabbath complained to G-d that whereas all the other days had been given a mate, only the Sabbath was left 'unattached' so to speak. G-d reassured the Sabbath by assigning Israel as its "mate". The meaning of the story is that at its inception that the Sabbath lacked a detail to make it complete. G-d provided this missing detail when He commanded the Jewish people to observe it, *laasos* then means to 'complete it'.

עוד ירצה שאריך לשמר את השבת לבלי היה בו דבר חול בין ממנה בין מהזלות ולא יאמר אדם די לי במה שנסחמו עצמו מהללו ואם יתחלל מה בכך אלא ציריך שיהיה שומר אותו לבלי יתחלל כמו שומר גנו ופדרסו ובכל גדר זה שישתדל לשמר לבלי יבא לידי דבר שוגג שיתחלל בו שבת על דרך אומרים ז"ל (שבת י"א) לא יקרא לאור הנר וכל הסיגים והשמירות לבלי יתחלל שבת אפילו במציאות שהוא פטור עליהם:

The words *veshomru bnei Yisroel es hashabbos* 'to carefully guard the Sabbath' also refer to the need to take care that no secular elements intrude into our Sabbath. A person must not think that it is not enough for him not to desecrate the Sabbath and that if someone else desecrates it that it is not his concern. It is our collective duty to be on guard to prevent *chilul Shabbos* by other Jews also. We take it for granted that one safeguards himself against possible thieves and posts guards in one's orchards etc. One must do no less to safeguard the Sabbath. Such measures designed to 'guard' the Sabbath include rabbinic ordinances to make it more difficult for us to desecrate the Sabbath through carelessness on our part. One of the best known examples is found in Shabbat 11 where reading on Friday night (with an oil lamp whose light could be adjusted) is forbidden so that one does not accidentally adjust the flame in order to be better able to read. Our Rabbis have surrounded the Sabbath with many such ordinances.

עוד ירצה לומר כי משונית שמירה זו מכל שאר שמירות המצוה כי שמירה זו נחשבת בגדר עשייה, והוא אומרו ושמרו וגוי לעשותות הרי שלך לפניך שקורא לשמירה עשייה, ואולי כי הטעם הוא על פי דבריהם ז"ל שאמרו (קידושין ל"ט ב) ישב אדם ולא עבר עבירה נונתין לו שכר כעושה מצוה והעמידה בגמרה באבאה עבירה לידי ולא עבר ע"כ, וכן כן ביום המקודש אין לך בא עבירה לידי של מלאכות כזו כי בכל עת מזדמנים לפני מלאכות הרבה מהארבעים ותולדותיהם בפרט הבהיר ובערטי הבהיר ובפרט מקה וממכר שהאדם רגיל בהם כל היום ומזדמנים באין מספר והוא נשמר מהם זהה ייחסם להם כעושה מצוה:

The wording the Torah chose to describe observance of the Sabbath is designed to alert us to the totally unique nature of this 'observance'. This is the only negative commandment in the Torah whose observance is described as something **active**, i.e. **לעשות את השבת**. It is possible the reason that something we learned in Kiddushin 39 where it is stated that if someone sits with his hands folded, totally inactive, he receives the reward due to someone who has fulfilled a positive commandment. The Talmud questions the logic of this statement and concludes that in the example quoted the person concerned was confronted with the opportunity and the temptation to violate a commandment and he resisted the temptation by remaining inactive. We may apply this rule to Sabbath observance as opportunities to violate the 39 basic work prohibitions of Sabbath are ever present and there is no lack of temptation to do so. Anyone who even passively refrains from exploiting such opportunities to sin is considered as having actively observed the Sabbath.

עוד ירצה להיות שקדם וצוה על שמירת השבת תבא הסברא לומר שכל השומר שבת הנה הוא נוטל שכר שבת, זה צוה ה' ואמר ושמרו בני ישראל פירוש דוקא בני ישראל הם שישנמם בשמירת שבת ולא שום אומה ולשון, ולזה לא אמר ושמרתם שאז היה נשמע שבא למצוות על השמירה והוא בא לשலול חוץ מבני ישראל שלא ישמרו שבת, והוא מאמרם ז"ל (סנהדרין נ"ח ב) גוי שבת חייב מיתה שהרי מיעטם הכתוב ואזהרתם זו היא מיתתם:

עוד ירצה על זה הדרך ושמרו בני ישראל בפרק פירוש כשיישמרו אפיו שבת אחת ולא דוקא אם ישמרו אלא גם אם יסכימו בדעתם לעשותות מצות השבת, והוא אומרו לעשות את השבת מעלה עליהם הכתוב כאלו עשו לדוריהם, וכך כי זה איש ישראל שומר אפיו שבת אחת ומה אין מנכין לו משכר העולה לו אם היה שומר לדורות עולם (מכילתא):

The emphasis of the Torah speaking about שבת (in the singular) leads one to conclude that the if they even only keep one Sabbath, and not only if they keep but even if they agree in their minds to perform the mitzvah of Shabbos, the verse treats it as if they have kept the Sabbath for all their generations. According to this, a Jew who kept even one Sabbath and then died will not be deprived of the reward of having kept many Sabbaths.

עוד ירצה לפי מה שהקדמנו בפסוק אך את שבתו כי צוה ה' להחלל שבת בשביל פיקוח נפש כאן ביאר הכתוב כי לא נתמעט שבת בשמירה אלא בערך בני ישראל אבל בערך זולתם להחיות עכו"ם הגם שהיה גור תושב שומר

שבע מצות ונסתכן סכנת מות לא יהלל ישראל שבת בשבילו (רmb"מ הל' שבת פ"ב), והוא אומרו ושמרו בני ישראל לבב ימות מהם את השבת פירוש לכך אזהרת שבת אלא יהללו או על זה הורק שבת וישראל לפניך זה להחל לו וזה למות תשמור ישראל ויתחל השבת אבל עממין לא והטעם לעשות את השבת פירוש כלום מה טעם אני מתיר לך להחל שבת עליון הוא לעשות את השבת לדורותם חל עליון שבת אחת כדי שתשמר שבתות הרבה אבל עכו"ם שאינם בני שבת לא:

או ירצה על זה הורק אימתי אמרתי לך לשמר איש ישראל אפילו בערך כבוד שבת דוקא לעשות פירוש באדם שישנו בוגר עמוד לעשות אבל מי שודאי לא יקום ולא יגיע לשבת לשומרו הגם שרפואות אלו יועילו לשעות או לימים לא יהלל עליון שבת:

עוד ירצה על פי דבריהם ז"ל (ר"ה ל"א א) שעולם הבא נקרא עולם שכולו שבת, ואמרו עוד (شم"ר פכ"ה) שקול שבת כנגד כל התורה כולה, זה אמר ושמרו בני ישראל את השבת והטעם לעשות להם את השבת פירוש העולם המתכוונה בשם שבת שיהיו בו לדורי דורות, והוא אומרו לדורותם לשול עולם זהה שאין האדם קיים בה לדורות, ברית עולם פירוש ברית כרותה לשומר שבת שניהל עולם עליון:

There is yet another dimension to what is recorded here. We are taught in Rosh Hashana 31 that the world to come is known as a world that is 'all Sabbath'. We are told in Shemos Rabba that the observance of the Sabbath is equal to the observance of all the other commandments in the Torah. The words 'ושמרו בני ישראל את השבת פירוש העולם' reflect this thought. The reason this is so is because by observing the Sabbath, they create for themselves the word known as 'all Sabbath' i.e. the world to come. The Torah adds the word 'so' so that we do not understand the reward for Sabbath observance as being experienced in this present world. It is a covenant which assures our eternal existence in the world to come.

עוד יתבהיר על פי דבריהם ז"ל (ביצה ט"ז א) שאמרו שבבים שבת בא נשמה יתירה לישראל כרמוו באומרו שבת ונפש, והוא סוד הנעלם שלא גלהו ה' לאומות כאמרם ז"ל (שם) נשמה יתירה לא אודעינה, והעירותי בczפונו של דבר במה שהקשו בוגמאות על הודעת שבת לאומות שאם לא אודעינהו לא לענשו עליה ואמרו שבת אודעינהו נשמה יתירה לא אודעינהו ע"כ, וקשה ולמה לא יבואו בטענה גם כן ויאמרו אם היה מודיעם נשמה יתירה היו מקבלין שבת ולא לענשו עלייה, ונראה כי זה נתהכמו רשות ז"ל ואמרו שבת י' ב מתנה טובה וכו' פירוש כי אין דבר זה אלא בוגר מתנה אשר נתרצה ה' להת לעמו ואינה שכר שיבואו בטענה האומות נזוכר כי אין דרך לומר למה לא נתת לנו מתנה גם אנחנו, עוד תמצא כי כבר קובל ישראל עליהם שמירת שבת קודם נתינת נשמה יתירה, ומעתה עונשו יונשו כל האומות על השבת ועינינו רואות, וענן נשמה זו היתירה רמזו מוקמה רשות ז"ל ואמרם מתנה טובה בבית גן ז' וידוע הוא מקום הנקרה גנזי המלך שהוא בחינת עולם עליון ונשמה זו מהצתה שם היא ולזה תקרא שבת כאומרים ושבת בשם העולם שמננו הדש נקרא עולם שכולו שבת (ר"ה ל"א) ועולם זה אין בו עצבון ועליו לא בא דבריהם בו אלא עונג ושמחה, ולזה צוה ה' להרחק ביום שבת כל אותן הчинות החול המלאכה והעינוי כי באה מהנה תגעל הנשמה משבת בקרוב איש, ולזה תמצא שיעיר אישור אזהרת מלאכות שבת ביאר ה' שהם במחשבה כאומרים (ביצה י"ג) מלאכת מהחשבת אסורה תורה, ואפלו דבר של חול אסור (שבת קי"ג ב) דעתיב (ישע' נ"ח) מצוא ה' דבר דבר, והכל לצד תוספת נשמה הנקרה שבת ותכלית שמירה זו היא השגת שממו ה' באומרו ושמרו בני ישראל את השבת פירוש נשמה הנקרה שבת ותכלית שמירה זו היא השגת שממו שבת, והוא אומרו לעשות את השבת, ותדע כי מן הנמנע החלטי שישיג אדם עולות לעליון זולת באמצעות השגת ענף ממנו בחיותו בעולם הזה, ולזה אם לא ישיגו ישראל בחינת נשמה זו אין בהם יכולת לעמוד בוגר עליון. והוא אומרו לעשות את השבת פירוש שבאמתעווותם תעשו לכם את השבת שתוכלו השג עמוד שם ולתתעג נפשם בגני עליון, ואומרו לדורותם כי שם יתקצטו כל דורות בני ישראל שהיא בחינת עולם הבא:

Another lesson resulting from our verse may be related to what we have learned in Beitzah 16 where we are told that we are equipped with an additional soul on the Sabbath as alluded to in the words שבת ונפש that the rest resulted in an additional life force- soul. This is a profound secret. G-d did not reveal to the nations of the world. The Talmud states that every commandment that G-d gave to the Jewish people He gave them publicly, openly with the exception of the Sabbath. This is based on verse 17 on our chapter 'between me and the children of Israel it is a sign forever' ...

... The Sabbath is different from all other commandments inasmuch as it does not represent a demand made by G-d on man, but it is a gift granted by G-d to man. One does not receive a reward for accepting a gift...

... Remember that it is impossible for mortal man to attain a true likeness of the life that awaits him after death even if we do all in our power to observe the Sabbath on earth to the best of our ability. However, in order to attain that kind of life even after we die, we must first have attained a semblance of it by means of true Sabbath observance and all that it entails. The additional soul is our key to such attainment of serenity in the world to come when the time comes for us to leave this world.

עוד ירצה לשון דירה ולזה כתובה חסלה בלא וא"ו והם דברינו שירמוו אל מקום דירת הנשמות והוא עולם המקווה שכרת ה' ברית לחתנו לנו, והוא אומרו ברית עולם, ואולי שירמוו באומרו ברית עולם לתרי"ג מצות שהובן ברית עולה תרי"ב וכולם תלויים בשבת הרי תרי"ג, ולזה סמך תיבת ברית לעולם לומר כי על ידי שמירת שבת הוא מקיים כל תרי"ג מצות שהוא שקול כנגד והנה עולמו:

ואומרו בניי ובין בני ישראל פירוש אין זו אתנו בעולם הלו', ואולי שגם המלאכים לא ישבו במסיבתינו בעולם זה כי הוא למללה מעולם המלאכים, ועל דרך אמרו (במדבר כ"ג כ"ג) כתית יאמר לעקב ולישראל מה פעל אל, ואז"ל (במד"ר פ"כ) שהמלאכים ישאלו לישראל הקרובים לאל מה פעל אל. עוד ירצהبني ובין בני ישראל יהיה סוד הדברים האמורים ולא ידען אדם בעולם, והוא אמרם ז"ל (ביצה ט"ז א) שאמרו נשמה יתרה לא אודענה כי אין חפץ לה שידעו האומות שתרי אל כי, והוא אמרו (תהלים קמ"ז) חקי ומשפטו לישראל לא עשה כן לכל גוי ואז"ל (חגיגה י"ג ב) וכו'. ואומרו אחרות היא לעולם פירוש כיוון שכל זה היה סוד לישראל ולא יגלו הדבר אם כן הבא לישאל על מצות היום מה מימים מהות נעשה בו לעשות בו כל השינויים מה תהיה השובתינו אליו,ולה אמר אותן היא לעולם פירוש שהיא נגלה לבאי עולם כי ששת ימים וגוי ובו השבעי שבת וגוי טעם זה היה נגלה לזרותינו ובין בני ישראל טעםם כמו חותם באוצרות החיים:

זירות לשבת – קה אסוף לרבי אהרן מקרלין
השבת נעם הנשומות. והשביעי ענג הרוחות. ענן הנפשות. להתען באהבתך ויראתך. שבת קודש נפשי חולה אהבתך. שבת קודש נפשות ישראל בצל בנטיך יחסין. ריוון מדשן ביתך:
 The Shabbos, pleasure of souls. The seventh day, delight of spirits and bliss of souls, to be blissful in loving You and in fearing You. Holy Shabbos, my soul is sick with love for you. Holy Shabbos, the souls of Israel find refuge in the protection of your wings, they are sated from the abundance of Your house.

ניבות שלום ח"ב עמי נ"ז
 וזה שנכפל בזומר י' אסוף "השבת נעם הנשומות והשביעי ענג הרוחות וענן הנפשות" לرمוז ג"כ על ב' בחינות שבת. בחינה שביעי שיכת לרוח ונפש. וזה מתייחס לכללות הבריאה, כי רוח יש גם לאומות העולם כמד"כ (איוב ל"ב) רוח היא באנווש, וכן נפש יש להם ג"כ. אבל נשמה שהוא חלק אלוק ממעל יש רק לישראל, וע"כ אמר במדוק השבת נעם הנשומות, הינו מדרגת שבת שנינתה לישראל רק אחרי שנחיה העם הנבחר ביצי"מ, היא נועם הנשומות, כי נועם השבת שיך רק לנשומות של ישראל.

תפילת עמידה ליל שבת
אתה קדש את יום השבעי לשמה. תכליות מעשה שמים וארץ. וברכתו מפל הימים. וקדשתו
מפל הימים. וכן בתוב בתורתך:
ויבלו הימים והארץ וכל צבאים: וכל אלקים ביום השבעי מלאכתו אשר עשה. ושבת ביום
השביעי מפל מלאכתו אשר עשה: ויברך אלקים את יום השבעי וקידש אתו. כי בו שבת מפל
מלאכתו אשר ברא אלקים לעשות:

You sanctified the seventh day for Your Name's sake, the conclusion of the creation of heaven and earth. Of all days, You blessed it; and of all seasons, You sanctified it – and so it is written in Your Torah.
 Now the heavens and the earth were completed and all their host. And God completed on the seventh day His work that He did, and He abstained on the seventh day from all His work that He did. And God blessed the seventh day and He hallowed it, for thereon He abstained from all His work that God created to do.

תפילת עמידה ליום השבת
ישמח משה במתנת חלקו. כי עבד נאמנו קראת לו. בליל תפארת בראשו נתת. בעמדו לפניו על
הר סיני. ושני לוחות אבני חוריד בידיו. ובתוב בהם שמירת שבת. וכן בתוב בתורתך:
ושמרו בני ישראל את השבת. לעשות את השבת לדרותם ברית עולם: בני ובין בני ישראל את
היא לעולם. כי ששת ימים עשה ה' את הימים ואת הארץ. וביום השבעי שבת וינפש:
ולא נתתו ה' אלקין לגוי הארץ. ולא הנחלתנו מלבנו לעובדי פסלים. וכן במנוחתו לא ישכנו
ערלים. כי לישראל עמך נתתו באהבה. לורע יעקב אשר בם בחרת: עם מקדשי השבעי. כלם
ישבעו ויתעננו מטובך. ובשביעי רצית בם וקדשתו. חמתת ימים אחרות. זכר למשעה
בראשית:

Moses rejoiced in the gift of his portion: that You called him a faithful servant. A crown of splendour You placed on his head when he stood before You on Mount Sinai. He brought down two stone tablets in his hand, on which is inscribed the observance of the Sabbath. So it is written in your Torah:

And the Children of Israel shall keep the Sabbath, to make the Sabbath an eternal covenant for their generations. Between Me and the Children of Israel it is a sign forever that in six days Hashem made heaven and earth, and on the seventh day He rested and was refreshed.

You did not give it, Hashem, our G-d, to the nations of the lands, nor did You make it the inheritance, our King, of the worshipers of graven idols. And in its contentment the uncircumcised shall not abide – for to Israel, Your people, have You

given it in love, to the seed of Jacob, whom You have chosen. The people that sanctifies the Seventh – they will all be satisfied and delighted from Your goodness. And the Seventh – you found favour in it and sanctified it! 'Most coveted of days,' You called it, a remembrance of the act of creation.

נִתְיּוֹת שָׁלֹם שָׁם

ונכללו הדברים במ"ש הקב"ה למשה מתנה טובה יש לי בבית גנו ושבת שמה, כי אמן על החלק של בחינת שביעי בכור נצטו בכלל שאר המצוות, אך מלבד זאת שלח הקב"ה לישראל ביד משה שעווד יש עבורם בבית גנו מתנה טובה ושבת שמה. הינו חלק הפנימיות של ש"ק, והוא הנקרה שבת. שהיא אותן האהבה והקשר בין קוב"ה לישראל. והוא בחינה מתנה בבית גנו.

סדר קידוש לליל שבת

ברוך אתה ה' אלקיינו מלך העולם. אשר קדשנו במצוותיו ורצה בני. ושבת קדשו באהבה וברצון הנחילנו. וברצון למעשה בראשית. כי הוא יום תחלה למקראי לך זכר ליציאת מצרים. כי בנו בחרת ואיתנו קדשת מפל העמים ושבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו. ברוך אתה ה' מקדש השבת:

Blessed are You, Hashem, our G-d, King of the universe, who has sanctified us with His commandments, took pleasure in us, and with love and favour gave us His holy Sabbath as a heritage, a remembrance of creation. For that day is the prologue to the holy convocations, a memorial of the Exodus of Egypt. For us did You choose and us did You sanctify from all the nations. And Your holy Sabbath, with love and favour did You give us a heritage. Blessed are You, Hashem, Who sanctifies the Sabbath.

נִתְיּוֹת שָׁלֹם שָׁם

ובביאור זהה בדנה בקידוש נכללו ב' מדרגות הש"ק, הן בחיי שביעי, הן בחיי שבת. בויכולו נזכר רק לשון שביעי, ובברכת הקידוש רק השם שבת, כמו ושבת קדשו, מקדש השבת. כי בהתחילה מזכירים את הבחינה הכללית של שבת שהיא זכר למעשה בראשית אבל בברכה אكب"ו מיזחת להוזות להשיות על המתנה המיווחדת שהנחיל לנו ביהود, דהיינו המדרגה של בחינת שבת. שהיא רק ביני ובין בני ישראל.